

ETICKÝ KODEX PRO BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ V CÍRKVI

A) Úvod

Řády církve na několika místech hovoří o odpovědnosti křesťanů a členů církve, která se týká vedení jejich života v celé jeho šíři. Tato odpovědnost však bývá formulována spíše obecně: od svých členů církev žádá, aby „osvědčovali svou víru životem podle evangelia“ (CZ § 2 odst. 2), poslání církve a každého jejího člena se projevuje „také spolužitím ve společenstvích (sborech) církve, jež je určeno vzájemnou láskou“ (preambule ŘPS), od svých kazatelů a kazatelek církev očekává, že budou „žít pravdivě a čistě“ (preambule ŘK).

Církev sice již má etický kodex pro organizaci pobytových akcí, ale odpovědnost, kterou neseme jako členové církve, se neomezuje pouze na ně. Týká se celého života církve, všech vztahů, každodenního setkávání, a zvláště péče o ty, kdo jsou zranitelní.

Zkušenost zároveň ukazuje, že převést tyto obecné výpovědi do konkrétních postojů a jednání není samozřejmé. Ne každý si dokáže jasně uvědomit, k jakému chování evangelium volá a jaké způsoby jednání mohou druhé zraňovat nebo narušovat vzájemnou důvěru. Stejně tak si ne všichni uvědomují, že některé vztahy v církvi jsou z povahy věci nevyvážené co do moci a autority, a proto vyžadují zvláštní citlivost i vědomé nastavení hranic.

Proto je třeba důsledky odpovědnosti, která vyplývá z víry, viditelně pojmenovat, nabídnout oporu v náročných situacích a inspirovat ke zvýšené citlivosti k potřebám druhých.

V neposlední řadě tento etický kodex představuje srozumitelné poselství navenek: veřejně ukazuje, jak se církev staví k problematice zneužívání moci, která je v současné společnosti široce diskutována. Otevřenost a jasnost v této oblasti posilují důvěru nejen uvnitř církve, ale i směrem k veřejnosti.

B) Etický kodex pro bezpečné prostředí v církvi

Preambule

Českobratrská církev evangelická uznává za jediné pravidlo víry a života církve i jejích jednotlivých členů Boží slovo dosvědčené v Písmech Starého a Nového zákona, jejichž středem je Boží zjevení v Ježíši Kristu. Ježíš Kristus je zjevením živého Boha a jeho lásky k člověku. Z Kristova evangelia vyplývá zvláštní apel na naši odpovědnost vůči „maličkým“ (Mk 9, 42). Tento etický kodex má za cíl tuto odpovědnost v duchu evangelia připomínat, upřesňovat a chránit slabé a zranitelné – nejen před úmyslným zneužitím či svévolí, ale také před neohleduplností, která někdy pramení z necitlivosti nebo neznalosti. Kodex si neklade za cíl popsat všechny možné situace či rizika. Chce především ukázat směr a pomoci vytvářet v církvi bezpečné, citlivé a chápající prostředí.

Čl. 1 Poslání kodexu

1. Českobratrská církev evangelická usiluje o prostředí, v němž je každý člověk v bezpečí a jeho důstojnost je respektována.
2. Církev chce předcházet jakémukoli zneužívání moci a chránit zejména ty, kdo jsou zranitelní nebo se nacházejí v nerovném postavení.
3. Pověření členové církve mají povinnost rozpoznávat rizikové situace, jednat odpovědně a s vědomím, že mají nad druhými moc a jejich jednání je vzorem pro ostatní. Jejich zvláštní zodpovědností je aktivně přispívat k bezpečnému a zdravému prostředí v církvi.
4. Církev chce naslouchat lidem, kteří jsou zranitelní nebo kterým bylo ublíženo, a hledat způsoby, jak jim zajistit podporu a pomoc.

Čl. 2 Vymezení pojmů

1. Pověřeni členy církve se rozumí zejména kazatelé, starší, pastorační pracovníci, členové pastýrských rad, pracovníci zvláštních zařízení církevní služby, katecheti, učitelé náboženství, učitelé nedělní školy a další osoby pověřené křesťanskou službou, výchovou, vzděláváním a pastorační děty, mládeže nebo dospělých.

2. Dítětem se rozumí osoba mladší osmnácti let.
3. Zranitelným dospělým se rozumí osoba, která je vystavena zvýšenému riziku zneužití, zanedbání nebo manipulace z důvodu, že nedokáže adekvátně vyhodnotit situaci, přiměřeně reagovat a chránit své zájmy. Zdrojem zranitelnosti může být například zdravotní postižení, duševní či jiné onemocnění, vysoký věk, chudoba, bezdomovectví, závislost na druhých nebo tíseň.
4. Chráněnou osobou se rozumí dítě nebo zranitelný dospělý.

Čl. 3 Povinnosti pověřeného člena

1. Pověřený člen církve v rámci výkonu svého pověření
 - a) uvědomuje si svou pozici autority, rozsah svého pověření, vlastních kompetencí, svých limitů a potřeby pomoci druhých,
 - b) dbá na udržování profesionálních hranic ve všech kontaktech s chráněnými i ostatními osobami,
 - c) respektuje hranice fyzické blízkosti a kontaktu s druhými, všímá si jejich reakcí a reflektuje jejich potřeby,
 - d) dbá na oddělení duchovního provázení od osobní kontroly života jednotlivce,
 - e) poskytuje druhým prostor pro jejich duchovní sebeurčení, chrání jejich soukromí a respektuje svobodu jejich svědomí,
 - f) buduje vztahy založené na upřímnosti, spolupráci, důvěře a vzájemném respektu, uznává jedinečnost chráněných osob a bere ohled na jejich potřeby a práva,
 - g) respektuje rozmanitost, včetně rozdílů v pohlaví, etnické příslušnosti, spiritualitě, zdravotním stavu či sexuální orientaci,
 - h) bere ohled na schopnosti, možnosti a fyzickou i psychickou bezpečnost všech zúčastněných osob,
 - i) vytváří bezpečné prostředí, v němž se chráněné osoby mohou otevřeně svěřovat se svými obavami a pomáhá jim, aby si samy dokázaly nastavovat hranice vlastního bezpečí,
 - j) chrání důvěrné informace a informuje chráněnou osobu, pokud musel nebo bude muset učinit výjimku z povinnosti mlčenlivosti,
 - k) dbá na zapojování chráněných osob do rozhodování, pokud je to možné a vhodné,
 - l) respektuje jedinečnost každého člověka a dodržuje zásadu rovného přístupu ke všem lidem,
 - m) usiluje o to, aby vztah s osobami jemu blízkými neovlivňoval negativně výkon jeho pověření nebo skupinovou dynamiku společenství,
 - n) účastní se předepsaného vzdělávání v oblasti prevence zneužívání moci,
 - o) pozorně vnímá projevy nevhodného chování a vzniklých zranění ve svém okolí,
 - p) podává druhým otevřenou, konstruktivní a nenásilnou zpětnou vazbu a je otevřený zpětné vazbě od ostatních na své vlastní chování.
2. Pověřený člen církve v rámci výkonu svého pověření
 - a) nenavazuje jakékoli nevhodné nebo neprofesionální vztahy s chráněnými osobami,
 - b) nezneužívá své pověření ani vztahy uvnitř společenství k vlastnímu prospěchu,
 - c) nevyužívá duchovní autoritu k manipulaci s druhými nebo k tomu, aby je zraňoval,
 - d) nevyžaduje bezvýhradnou poslušnost a neprosazuje své názory bez možnosti dialogu,
 - e) nepřijímá od chráněných osob peníze nebo hodnotné dary, ani jim je nenabízí,
 - f) nenavazuje intimní vztahy, neprovozuje jakékoli sexuální praktiky či aktivity intimního charakteru s chráněnými osobami, včetně nevhodných dotyků,
 - g) nepoužívá nevhodný či urážlivý jazyk,
 - h) nepronáší hanlivé, obtěžující, předsudečné nebo sexuálně laděné komentáře,
 - i) nešikane, nezastrašuje ani netoleruje šikanu mezi chráněnými osobami či pověřenými členy,
 - j) neužívá alkohol způsobem, který by ohrozil bezpečí druhých nebo důvěryhodnost jeho služby,
 - k) neužívá nelegální návykové, omamné či psychotropní látky,
 - l) dbá, aby setkání s chráněnou osobou probíhala transparentně, bezpečně a s vědomím odpovědných osob,

- m) soukromě nekontaktuje chráněné osoby (např. přes e-mail, sociální sítě, soukromé zprávy či telefonické hovory) nad rámec nutných organizačních záležitostí a pastoračního rozhovoru se souhlasem chráněné osoby,
- n) neumožňuje neznámým lidem přístup k chráněným osobám bez ověření totožnosti a bez odpovídajícího dohledu.

Čl. 4 Postup při porušení povinností

1. Porušení povinností stanovených v tomto kodexu se považuje za porušení povinností ve smyslu čl. 2 odst. 2 Řádu pastýřské služby.
2. Pokud pověřený člen církve získá důvodné podezření na nevhodné jednání, oznámí to seniorátnímu výboru, synodní radě, [příslušné osobě podle zákona o ochraně oznamovatelů](#), místně příslušné [oblastní pastýřské radě](#) nebo orgánům činným v trestním řízení. Povinnost mlčenlivosti ustupuje v případech, kdy je ohrožena bezpečnost chráněné osoby nebo existuje zákonná oznamovací povinnost.
3. Pověřený člen církve nemusí oznámit podezření na nevhodné jednání příslušnému orgánu církve, pokud mu v tom brání závažné důvody nebo pokud by takovým postupem způsobil horší následek. Při svém rozhodování zohlední závažnost nevhodného jednání, povinnost předcházet vzniku nedůvodné újmy a také zájmy osoby, která mu informace důvěrně svěřila nebo které se týkají. Povinnost oznámit nevhodné jednání orgánům činným v trestním řízení podle odst. 2 tím není dotčena.

Čl. 5 Závěrečná ustanovení

Tento kodex schválil 36. synod Českobratrské církve evangelické na svém 4. zasedání v roce 2026 s účinností od 1. září 2026.

C) Návrh usnesení

Synodní rada předkládá synodu následující návrh usnesení:

Synod schvaluje Etický kodex pro bezpečné prostředí v církvi, jak je předložen v tisku č. 23.